

‘การปรับปรุงบำรุงดิน’ หนึ่งในภารกิจลดต้นทุนปลูกข้าว จ.สมุทรปราการ

จังหวัดสมุทรปราการ มีพื้นที่ทั้งหมด 627,557 ไร่ เป็นพื้นที่ทำนา 36,378 ไร่ ส่วนใหญ่เป็นโรงงานอุตสาหกรรมและที่อยู่อาศัย ปัญหาที่พบบ่อยคือ ทรัพยากรดิน เนื่องจากเกษตรกรปลูกข้าวตลอดทั้งปี ติดต่อกันเป็นเวลานาน (เฉลี่ย 3 ปีต่อ 5 ครั้ง) ทำให้ทรัพยากรดินถูกนำมาใช้เต็มศักยภาพ ไม่มีการพักดิน ก่อให้เกิดปัญหา โรคแมลงระบาด โครงสร้างดินแน่นและแข็ง เนื่องจากใช้สารเคมีและปุ๋ยเคมีในปริมาณที่มากและเพิ่มขึ้นทุกๆ ปี ส่งผลกระทบโดยตรงต่อรายได้เนื่องจากผลผลิตลดลง ต้นทุนสูงขึ้น ไม่สามารถแข่งขันกับภูมิภาคอื่นๆ ได้โดยเฉพาะการเข้าสู่ประชาคม เศรษฐกิจอาเซียนในปี 2558

จากปัญหาดังกล่าว สถาบันพัฒนาที่ดินสมุทรปราการ ได้ทำการสำรวจและเก็บตัวอย่างดินเพื่อวิเคราะห์โดยเฉพาะ อำเภอบางบ่อ และอำเภอบางเสาธง ซึ่งเป็นพื้นที่ปลูกข้าวหลักของจังหวัด พบว่าดินส่วนใหญ่ค่าความเป็นกรดจัด (ประมาณ 5.2) และดินที่มีความเค็มเนื่องจากเป็นพื้นที่น้ำทะเลท่วมถึง (ประมาณ 1.37 ds/m) และมีปริมาณธาตุฟอสฟอรัส 1 mg kg-1

ถือว่าต่ำมาก

สถาบันพัฒนาที่ดินสมุทรปราการ จึงได้กำหนดแนวทางแก้ไขและช่วยเหลือเกษตรกรในพื้นที่เน้นการปรับปรุงบำรุงดิน และการรณรงค์ให้มีการพักการใช้ที่ดิน ในช่วงเดือนกุมภาพันธ์-เมษายน ของทุกปี แล้วจึงหว่านพืชตระกูลถั่ว เช่น ปอเทือง แล้วไถกลบช่วงอายุ 45-60 วัน รณรงค์ร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จัดเผาตอซังข้าว หันมาไถกลบหรือปล่อยเป็นวัสดุคลุมดิน เนื่องจากในช่วงเวลาดังกล่าวปริมาณน้ำน้อยไม่เพียงพอต่อการปลูกข้าว นอกจากนั้นสถาบันพัฒนาที่ดินสมุทรปราการสนับสนุน ปุ๋นมาร์ล (ดินเปรี้ยว) เพื่อปรับสภาพความเป็นกรด-ด่าง ของดิน (อัตรา 1 ตัน/ไร่) หมักตอซังข้าวโดยใช้น้ำหมักชีวภาพ ชูปเปอร์ พด.2 ปล่อยเข้าหัวแปลงนา ช่วงสูบน้ำหรือปล่อยน้ำเข้าแปลงอัตรา 5 ลิตร/ไร่ ซึ่งจะได้ทั้งอินทรีย์วัตถุจาก เศษฟางและฮอร์โมนจลินทรีย์ต่างๆ ลงในแปลงนาทั้งลดปัญหาข้าวตืด ข้าวแดง และการใช้เมล็ดพันธุ์พืชมากเกินความจำเป็น ช่วยลดต้นทุนลดการใช้สารเคมี ปุ๋ยเคมีลง และสร้างความสุขให้เกษตรกร ซึ่งถ่ายทอดองค์ความรู้เหล่านี้โดยผ่านหมอดินอาสา นายสุรชัย แซ่จิว ด.ศรีษะจรเข้ใหญ่ อ.บางเสาธง จ.สมุทรปราการ นายถนอม ชังตรง และนายเสนาะ แดงน้อย ด.คลองสวน อ.บางบ่อ จ.สมุทรปราการ